

Op zoek naar authentiek lesmateriaal?
Ambitie om de Slimste Mens van de
Lage Landen te worden?
Of leest u gewoon graag goede verhalen (voor)?
Bijvoorbeeld dankzij wie Vlaanderen al
lang niet meer de kleine is die in 1302 de
grote versloeg of de haveloze die de rijke op de
Groeningekouter
in de modder deed om een toekomst
bijten? op te bouwen,
Sinds 2005 moet je het verleden
krijgen we met kennen
de Roetskalender
schitterende historische en vaak onbekende
verhalen in onze schoot geworpen.
Voor docenten, leraren en onderwijzers
een gedroomd instrument om jongeren te
informereren, motiveren en enthousiasmeren.
Voor mijn zonen een traditioneel cadeautje
onder de kerstboom. Want wij weten:
om een toekomst op te bouwen,
moet je het verleden kennen!

*An De Moor
voorzitter Vlaanderen Feest!*

“Regionale tv-zenders
zijn belangrijk en
noodzakelijk omdat ze
dicht bij de mensen
staan en echt
behoeftegericht zijn.”

– Greet Claes en Dirk De Weert van RINGtv –

't kan verkeren ...

Zei Bredero natuurlijk! Maar weet je ook welke markante figuren ons even in hun dagboek lieten meelesen?

1. Moet je nu wat weten! De held van Colombes: zo noemen ze me in de krant. En dat omdat ik met de Rode Duivels tegen Les Bleus in Parijs een wereldpartij speelde: 1-0.
A Mance Seghers **B** Wim van Est **C** Etienne Schotte
2. Grootvader Gwijde van Dampierre en mijn oom Robrecht van Bethune – jawel: de leeuw van Vlaanderen – worden door de Franse koning gevangen gehouden. Hij wil Vlaanderen bij Frankrijk inlijven. Stel je voor! Maar oh oh ... dan kent hij mij nog niet!
A Willem van Vlaanderen **B** Willem van Gullik **C** Willem van Saeftinghe
3. Ze noemen me de Brabantse bijbelvertaler van 1360. Ik kom uit Aalst en ben prior van de Onze-Lieve-Vrouwkluis in Herne, het oudste kartuizerklooster in de Lage Landen.
A Petrus Naghel **B** Abraham Ortelius **C** Claus Sluter
4. Hoe? Vrouwen mogen niet naar de universiteit? Dat wil ik weleens zien! Ik ben nu al onderwijzeres maar ik kan meer aan. Ik ga in Gent Natuurwetenschappen studeren. Misschien haal ik over vier jaar – in 1886 – mijn diploma.
A Isala Van Diest **B** Marie Van Gastel **C** Sidonie Verhelst
5. Nog maar net twaalf en vader hertog Jan III liet me al trouwen met Willem IV, de latere graaf van Holland, Zeeland en Henegouwen. Die sneuvelde nogal vlug, maar zes jaar later sloeg ik Wenceslas van Luxemburg aan de haak. Wel 15 jaar jonger dan ik maar een goei partij!
A Johanna van Brabant **B** Johanna van Vlaanderen **C** Johanna de Waanzinnige
6. Teken en ontwerpen, ik doe niets liever! Maar ik schrijf ook graag. In *Het lelijkste land ter wereld* klaagde ik in 1968 het gebrek aan stedenbouwkundig beleid in ons land aan. En 20 jaar later schreef ik *Het schoonste land ter wereld*: mijn memoires.
A Jo Crepain **B** Pol Mara **C** Renaat Braem
7. 't Is hier goed wonen op de ouderlijke boerderij in Drogenbos. Waarom zou ik dan verhuizen? 'k Heb m'n leven lang meer dan 500 kunstwerken geschilderd. Ja, meer dan 500! Eerst nogal natuurgetrouw, maar daarna abstract met veel symbolen.
A August De Boeck **B** Felix De Boeck **C** Emile Claus.
8. 1855 en nog altijd een mensonterende behandeling van geesteszieken. Gedaan daarmee! Ik laat 284 mannen onderbrengen in een klein, zelfbedruipend dorp aan de rand van de stad: het *Gesticht der krankzinnige Mans aan de Brugsche Poort*.
A Nand Peeters **B** Joseph Guislain **C** Corneel Heymans

De Vliegende Hollander

Vliegt hij of vliegt hij niet?

sinds de 17 de eeuw...

‘Hellep.’ Een angstaanjagende kreet. Lijkbleek schreeuwt de onthutste matroos het uit. Een akelig schip klieft door de baren recht op hem af. Bloedrode bollende zeilen, een zwartgeblakerde romp en geen kat aan boord ... De Vliegende Hollander,’ fluisteren bange zeelui. H-a-l-l-u-c-i-n-a-n-t.

Kapitein Willem Van der Decken, van geen kleintje vervaard, wil als eerste naar Oost-Indië. ‘Om geld te verdienen, veel geld.’ Het is paas-zondag en dus godslasterlijk om uit te varen. Maar kapitein Willem lapt het kerkelijk verbod aan zijn laars, hijst onverstoorbaar de zeilen en vaart ’t zeegat uit.

Aan Kaap de Goede Hoop – niet voor niets de Kaap der Stormen – raast een woeste storm en zwiepen de golven masthoog op. Het vaartuig kreunt en kraakt. ‘En toch zullen God noch duivel mij tegenhouden. Ik rond deze kaap al moet ik varen tot het einde der tijden ...’, briedt Willem, ‘we varen verder.’ ‘Kapitein, doe het niet, wacht tot de storm gaat liggen’, smeekt zijn eerste stuurman. Maar Van der Decken smijt hem overboord. De rest van de bemanning bibbert en beeft maar geeft geen kik. En het schip zeilt verder en verder maar komt nooit meer thuis. Het spookschip blijft in de omgeving van de Kaap zwerven en brengt bij nacht en ontij onheil en rampspoed.

Een griezelige, Zeeuwse zeemannsage, maar is ze ook waar? De Vliegende Hollander gaat hoe dan ook jaren mee. In 1798 speelt hij de hoofdrol in *The Rime of the Ancient Mariner* van de Engelse dichter Coleridge. Wat later schrijft de Ier Thomas Moore over *The Flying Dutchman*. Frederick Marryat van de *The Phantom Ship* linkt de spookkapitein Van der Decken aan Terneuzen. Marryat heeft er een tijd gewoond, maar goede herinneringen heeft hij niet bepaald aan het Zeeuwse vestingstadje. ‘Hollanders’, zo beweert hij, ‘zijn brutale kerels die roken en jenever drinken.’ Het perfecte karakter om zijn hoofdpersonage aan te spiegelen.

Fotobron: Paul De Vendt

Zou de Vliegende Hollander vanuit Terneuzen met zo’n grote Oost-Indiëvaarder het ruime sop gekozen hebben? Weinig waarschijnlijk: daarvoor is het vissershaventje te klein. Alhoewel! In het stadje is minstens één geboortehuis van kapitein Van der Decken en Terneuzen noemt zich wat graag ‘stad van de Vliegende Hollander’.

De sage van de Vliegende Hollander is dus hoogstwaarschijnlijk bedacht door de Engelsen, de machtigste handelsrivalen van de Hollanders. Een beetje antipropaganda loont altijd en dus schilderen ze de Hollanders af als op geld beluste monsters die zelfs God niet eerbiedigen ...

Wie de Vliegende Hollander ook gezien heeft? Koning George V van Engeland, toen nog kroonprins. In 1881 claimde hij een ontmoeting met het spookschip toen hij langs de kusten van Australië voer.

januari

week 1

Nieuwjaar

maandag

1

De dood van een taal, ook al wordt ze nog maar gefluisterd door een handjevol mensen op een perceel geteisterde aarde, is de dood van een wereld.
- Georges Steiner -

dinsdag

2

Geschiedschrijver Einhard over Karel de Grote in *Vita Karoli Magni*: een ronde schedel, levendige ogen, een vrij lange neus, blond haar, een goedlachs gezicht. En 1m 84. Groot dus.

woensdag

3

Kempenaar dokter Paul Janssen ontwikkelde ooit pijnstillers die achthonderd keer krachtiger waren dan morfine.

donderdag

4

Een krak, de Brugse koopman Lodewijk van de Walle. Al in de 16de eeuw legde hij op het eiland La Palma de waterleiding aan, sponsorde er een hospitaal en organiseerde de armenzorg.

vrijdag

5

Tekenaar Luc Luyckx uit Aalst? Je neemt zijn tekening elke dag vast ... Bij de invoering van de euro in 1997 werd zijn ontwerp verkozen voor op de gemeenschappelijke zijde van alle euro-muntjes.

Driekoningen

zaterdag

6

Latijns-Amerika eert meerdere markante Vlamingen, meestal franciscanen. Over hun inspirator Pieter van Gent, afkomstig van Idegem, maakte Mexico de film *Millions call him Father*.

Einde kerstvakantie

zondag

7

Ramptoerisme in de 17de eeuw. Telkens de grote oorlogsschepen uitvoeren om te vechten tegen de Spaanse schepen zeilden vele Amsterdammers er in kleine bootjes achteraan om de zeeslagen op de Zuiderzee van dichtbij te volgen.

Op de valreep nog een nieuwjaarscadeautje voor je vrienden nodig?

www.roetsinfo.eu/ De Roets cadeau

Joseph Andries

Vader van het Leopoldkanaal

1796 - 1886

Rillen en beven, hoge koortsaanvallen en braken ... Polderkoorts, fluistert 't volk. Malaria, weten de dokters. Onthutsend hoe de ene zieke na de andere sterft. Pastoor Andries kan het niet langer aanzien. 'Dat moet hier gedaan zijn met die vochtige polders. We graven ons eigen kanaal. Punt.'

'Burgemeester, als ik van u was, 'k stuurde hem naar 't Kleinseminarie van Roeselare. Er zit ne pastoor in Jozef.' Jan Andries, notaris en burgemeester van Ruddervoorde, knikt. Zoon Jozef wordt priester.

Na wat omzwervingen landt hij op zijn 30ste als pastoor in Middelburg, een dorpje in het Meetjesland. Op de grens tussen Vlaanderen en Nederland, tussen katholiek en protestant, in 't gloednieuw Verenigd Koninkrijk. Andries werpt zich al meteen op als felle tegenstander van Willem I.

In 1830 sluit hij zich aan bij de revolutionairen en wordt verkozen tot afgevaardigde voor 't Meetjesland in het Nationaal Congres. 't Meetjesland dat verzuipt omdat de gekrenkte Hollanders de afwatering van de Vlaamse polders naar de Westerschelde afsluiten. Er breekt moeraskoorts uit. Malaria!

Fotobron: Paul De Vendt

Op zijn ritjes te paard ziet pastoor Andries de ellende van zijn volk. 'Die verdomde *Ollanders*,' vloekt onze pastoor niet zo devoot, 'we gaan ons hier niet laten doen.' En in 't parlement – waar hij nu al een beetje de weg kent – lanceert hij het voorstel om een afwateringskanaal te graven van Zelzate naar de Noordzee. 'Twee vliegen in één klap', verduidelijkt hij, 'het water kan aan Belgische kant afwateren, we krijgen weer gezonde polders én we leggen een militaire

Fotobron: Paul De Vendt

buffer aan tegen een eventuele aanval uit het noorden.' En pastoor Andries krijgt zijn zin: 't kanaal komt er. Het Leopoldkanaal, een hulde aan onze eerste vorst.

Jarenlang verdedigt Jozef met hand en tand dat Sluis, Oostburg, IJzendijke en andere Zeeuwse gemeenten bij België horen. In 1839 keurt hij het Verdrag der XXIV artikelen mee goed: onze Zeeuwse burens worden nu voorgoed Nederlanders. Voer voor *kwaai* tongen en slechte karakters ... 'Met een Belgisch Zeeuws Vlaanderen is Jozefs kanaal immers overbodig! Dan kan het water weer afgevoerd naar de Westerschelde. En ligt de vaart te ver van de grens om als militaire buffer te dienen.'

De verwijten komen hard aan. Andries houdt de politiek voor bekeken. Hij gaat zich in Rome bijscholen in kerkelijk recht en terug in Vlaanderen wordt hij kanunnik in de pas tot kathedraal gepromoveerde Sint-Salvatorskerk in Brugge.

Net geen 90 sterft hij in Brugge maar wordt begraven in Middelburg. Daar stond hij op.

Omdat het Leopoldkanaal properder polderwater afvoert, heet het in de volksmond 'de Blinker'. Het Schipdonkkanaal dat er vanaf Maldegem broederlijk naast loopt, noemen ze – hoe raad je het – 'de Stinker'.

Verloren Maandag

maandag

8

Als nog niet begraven graven graven graven, graven graven graven graven. Onverstaanbaar? En toch correct! Probeer nog eens ...

dinsdag

9

Van 1563 tot 1569 woonde Pieter Bruegel de Oude in de Hoogstraat in de Brusselse Marollen. Waarschijnlijk toch ... Maar wie er zeker woonde, was schilder David Teniers III.

woensdag

10

Legendarisch, de blauwe envelopjes van taaladviseur Eugène Berode. Elke avond stopte hij ze in de kastjes van de BRT-journalisten en reporters. Daarin hun taalfouten mét correctie. *Gij noemt niet Jan, gij heet zo ...*

donderdag

11

Wanneer de IJslandvaarders in de 16de eeuw niet op zee waren, betaalden ze hun pacht met garnalen. Gelezen in de rekeningen van Abdij Ter Duinen.

vrijdag

12

Al eens een flinke pandoering gekregen? Pandoeren waren tijdens de Oostenrijkse overheersing huurlingen uit een Hongaarse volksstam. Berucht om hun snelheid en wreedheid.

zaterdag

13

13 januari 1349: *Goede Disendach*. In de straten van Gent vochten de twee machtigste gilden, de wevers en de volders, een bloedige strijd uit. De volders wonnen, maar de echte winnaar werd Lodewijk van Male.

zondag

14

Hoe hij echt heet? Niemand die het weet. Toch is hij een van de belangrijkste schilders in het Antwerpen van de 15de eeuw. Omdat twee van zijn triptieken in Frankfurt hangen, noemde men hem dan maar Meester van Frankfurt.

Alles over Stijn Streuvels in 960 bladzijden van Toon Breës

